

Maatschappelijk

Op drie plekken in Amsterdam werken studenten en docenten van de HvA aan het verbeteren van achterstandsbuurten. ‘Het is best spannend, soms denk ik bij mezelf: wat nou als ik een verkeerd advies geef?’

Roos Menkhorst

‘We zitten hier omdat we slimmer willen worden,’ zegt Rumeysa (8). Iedere woensdag gaat ze naar Schoolwerkondersteuning in Buurtwinkel voor Onderwijs, Onderzoek en Talentontwikkeling (BOOT) in Amsterdam West. Hier krijgt ze begeleiding bij haar huiswerk, drinkt ze een glas limonade en doet ze een spelletje. Haar begeleiders zijn eerstejaars sociaal pedagogische hulpverlening (sph). Ze zijn achttien, soms net twintig. Samen met ouderejaars en docenten hebben ze iedere woensdagmiddag de verantwoordelijkheid over een groep van dertig basisschoolscholieren. De Schoolwerkondersteuning maakt onderdeel uit van de activiteiten die BOOT organiseert om Amsterdamse probleembuurten te verbeteren. De verschillende buurtwinkels maken deel uit van de HvA. Ze worden gerund door docenten, onderzoekers, maar vooral door studenten. Het mes snijdt aan meerdere kanten: bij BOOT krijgen studenten de kans om tijdens een stage met echte mensen én

opdrachtgevers te werken. De buurtbewoners krijgen gratis hulp. En gemeentes en woningcorporaties maken maar wat graag gebruik van de handen en expertise van goedkope studenten. BOOT werkt samen met de verschillende stadsdelen en woningcorporaties. ‘Het is een win-winsituatie,’ zegt Esther Haverkort stellig. Ze is de manager van de drie verschillende BOOT-locaties in Amsterdam. Haverkort: ‘De HvA laat hiermee zien dat het een maatschappelijk hart heeft. Daarnaast kunnen we in de gesprekken die we voeren met de stadsdelen en andere partijen daadwerkelijk invloed uitoefenen op de stad.’ In 2008 – toen oud-minister Vogelaar de Vogelaarwijken introduceerde – ontstond bij de Hogeschool van Amsterdam het idee om studenten een bijdrage te laten leveren aan het verbeteren van probleemwijken. De ‘Vogelaarwijk’ werd na het aftreden van de minister al snel een krachtwijk genoemd. Maar de ideeën over wijkaanpak door studenten bleven bestaan.

Haverkort: ‘Het eerste BOOT-pand was het gebouw in de Baarsjes, in Amsterdam-West. Woningcorporatie Ymere stelde het voor ons beschikbaar. Het idee was dat buurtbewoners zagen dat er echt iets gebeurde in hun wijk. Het moest een verzamelpunt worden waar bewoners en kleine ondernemers terecht konden met hun vragen.’ Bijna drie jaar later zijn er twee BOOT-locaties bij gekomen en weten veel bewoners de buurtwinkels te vinden (zie kader). Ze komen onder meer voor juridisch advies en hulp bij het invullen van lastige formulieren. Voor Schoolwerkondersteuning zijn er zelfs lange wachtlijsten.

Taalachterstand

Bij BOOT op de Witte de Withstraat in Amsterdam-West is het een drukte van belang. In drie verschillende ruimtes zitten groepjes scholieren met hun begeleiders. ‘Meester, meester, ik kan me niet concentreren. Jawad lacht me de hele tijd uit,’ zegt een van de meisjes tegen Joeri de Mol (19). De eerstejaars sociaal pedagogische hulpverlening zegt dat Jawad stil moet zijn en gaat verder met het bespreken van het dictee met een van de kinderen. Joeri: ‘Je hebt het goed gedaan, maar je maakt nog steeds een aantal dezelfde fouten. “Wetten” schrijf je als weten, en “heben” is hebben. Zie je dat?’ Het meisje knikt verlegen. Joeri vervolgt: “‘Kieewen” is kieuwen. Weet je wat kieuwen zijn?’ De achtjarige denkt diep na en schudt haar hoofd. ‘Veel van de kinderen die hier komen hebben een taalachterstand. Dat komt meestal om-

dat hun ouders de taal niet goed beheersen. Ook is er in veel gezinnen vaak te weinig aandacht voor lezen,’ vertelt Badia Bassaid (24). Ze is vierdejaars sph en op de woensdagen begeleidt zij de eerstejaars. Badia: ‘Ik observeer de eerstejaars vooral. Daarnaast begeleid ik ze ook bij vragen als “wat moet je doen als een kind kwaad wordt” en “hoe corrigeer je een kind op de juiste manier?”’ Hoe kun je eerstejaars – die vaak zelf pas net van de middelbare school komen – moeilijke vraagstukken in probleemwijken laten oplossen? Het is een opmerking die projectmanager Haverkort al vaker heeft gehoord. Haverkort: ‘Doordat we met onervaren studenten werken is de bewaking van de kwaliteit juist heel hoog. Er zijn ouderejaars aanwezig en de BOOT-coördinatoren met vakinhoudelijke kennis staan ook altijd klaar.’ Haverkort denkt dat de kwaliteit van de BOOT-locaties misschien zelfs hoger ligt dan bij sommige andere organisaties die zich met wijkaanpak bezighouden. ‘Studenten hebben een frisse blik. Ze zijn vaak extra gemotiveerd en gedreven, juist omdat ze het voor de eerste keer doen. Tegelijkertijd zijn onze opdrachtgevers verzekerd van kwaliteit omdat docenten van begin tot eind nauw betrokken zijn.’ Met het nieuwe kabinet en de aankomende bezuinigingen is de toekomst voor veel maatschappelijke organisaties opeens onzeker geworden. Haverkort is ervan overtuigd dat wijkaanpak een positieve invloed heeft op achterstandsbuurten, het zou volgens haar doodzonde zijn als daar nu geen geld meer voor is: ‘Het is zeker zinvol wat we

hart van de HvA

hier doen. De afgelopen jaren is duidelijk geworden hoe actief bewoners zelf zijn als je ze betreft bij de leefbaarheid van hun buurt. Door een klein beetje geld te geven – bijvoorbeeld voor koffie en ballonnen – zijn er al hele leuke initiatieven ontstaan.’

Deurwaarder

In BOOT in Amsterdam Oost zijn vier studenten sociaal juridische dienstverlening aanwezig om de buurtbewoners te helpen bij juridische vraagstukken. Ook adviseren ze over het invullen van belastingpapieren en verzekeringsformulieren. Om tien uur 's ochtends stapt Fatma binnen. Ze is al een keer eerder bij BOOT geweest, nu heeft ze een vraag over de zorgverzekering van haar dochter.

‘Ik begrijp niet precies wat ze willen,’ Fatma kijkt BOOT-stagiair Neshira Gemerts (23) vragend aan. Neshira bestudeert samen met zijn collega – eerstejaars student Brahim el Hattachi (20) – het formulier zorgvuldig. Al snel neemt Brahim het woord: ‘Uw dochter wordt binnenkort achttien en dan moet ze een eigen verzekering afsluiten. In dit formulier staat dat ze een studentenverzekering kan nemen.’ Fatma knikt. Toch begrijpt ze het nog steeds niet helemaal: ‘Wat is beter? Een studentenverzekering of een normale?’ De jongens leggen geduldig uit dat een studentenverzekering iets goedkoper is, maar dat het verder niet zo veel uitmaakt. Fatma besluit dat ze voor meer informatie langsgaat bij de verzekeringswinkel. ‘We zijn er erg voor dat mensen zelf hun

papieren invullen,’ licht Brahim even later toe. Neshira vult aan: ‘We willen voorkomen dat mensen voor elk wisselstukje bij ons langskomen. Kijk, als je een kind alleen maar met zijwieltjes laat fietsen, kan hij het nooit alleen.’

Neshira is vierdejaars en loopt het hele jaar stage bij BOOT. Hij begeleidt de andere drie ‘snuffelstagiairs’, zij komen een dag

‘Je kunt mensen helpen en vaak gaan ze blij weg’

per week naar de buurtwinkel. Neshira: ‘Dit werk is echt mijn ding. Je kunt mensen helpen en vaak gaan ze blij weg.’ Soms is het best lastig geeft Neshira toe: ‘Er komen af en toe mensen langs met problemen waarvan ik denk: “Hoe houd je het vol?” Ze staan aan de rand van de afgrond: ze hebben schulden, of ze hebben een deurwaarder op hun dak. Als je die mensen een klein beetje de goede weg op helpt, heb je toch wat goeds gedaan.’ Brahim El Hattachi is met zijn Marokkaanse afkomst van grote waarde voor BOOT. ‘Veel mensen die hier komen hebben Nederlands niet als moedertaal. Ik spreek Arabisch, Berbers en Marokkaans, dat komt hier goed van pas.’ In de andere ruimte bellen Saida el Yakoubi (19) en Bouchra el Kallachi (20) voor een cli-

ent met de belastingtelefoon. De vrouw komt er niet uit met haar huurtoeslag en ze wil weten hoe dat voor haar partner is geregeld. ‘Soms is het best spannend om ondersteuning te bieden,’ stelt Saida na afloop. ‘Dan denk je bij jezelf: wat nou als ik een fout advies geef en er nog meer problemen komen? Daarom moet je je advies altijd eerst controleren bij je begeleider, of bij de coördinator.’

Beide studentes willen in de toekomst mensen blijven helpen, zoals ze dat nu in BOOT doen. Bouchra: ‘Dit is een moeilijke buurt. Hier wonen geen mensen die veel geld hebben, anders zouden ze hier ook niet komen. Die mensen wil ik graag de steun geven die ze nodig hebben.’ ■

Wat en wie zijn BOOT?

BOOT is de fysieke uitvalsbasis van de Hogeschool van Amsterdam. Docenten, studenten en onderzoekers kunnen hier hun competenties etaleren en aanbieden. De HvA runt drie verschillende BOOT-locaties: in Amsterdam West, Oost en Zuidoost. BOOT werkt samen met de verschillende stadsdelen, woningcorporaties en andere

organisaties. Het personeel, de activiteiten en locaties worden door de HvA, de corporaties en de gemeente gefinancierd. Omdat BOOT een van de succesvolste projecten is die de HvA organiseerde rondom de wijkaanpak, maakt het project dit jaar een doorstart en wordt het een vast onderdeel van de HvA.

Cijfers en feiten

- Bij de drie BOOT-locaties werken in totaal negen personeelsleden.
- Van 2008 tot eind 2010 zijn 700 studenten betrokken geweest bij BOOT.
- Binnen de HvA werkt BOOT samen met 25 verschillende HvA-opleidingen.
- In totaal zijn er in die jaren 65 activiteiten georganiseerd.
- Elke BOOT heeft per week ruim 120 afnemers, dat zijn meer dan tienduizend bezoeken per academisch jaar.
- Schoolwerkondersteuning trekt in totaal iedere week 300 kinderen.

Een aantal activiteiten van BOOT

- Het Atelier Stedelijke Vernieuwing
- Schoolwerkondersteuning
- Het Juridisch Spreekuur
- Jongeren Servicepunt
- Pensioenen en Belastingspreekuur
- Citymarketing
- ‘Ieder kind een eigen boek’

Naast het vaste programma worden er allerlei losse activiteiten georganiseerd en onderzoeken gedaan, in het kader van een minor of afstudeeropdracht.